

Memòria 2014

GEPEC-EdC

grup d'estudi
i protecció
dels ecosistemes
catalans

Índex de Continguts

Àrea d'Educació Ambiental

L'agenda del GEPEC-EdC: Anem d'excursió i altres activitats.....	4
Escola de Naturalistes del GEPEC	5
Activitats al parc botànic de Salou	6
Activitats puntuals	6

Àrea de Defensa Ambiental 7

Suport a Plataformes i altres col·lectius de defensa ambiental.....	8
Campanya contra la MAT	8
Ecologistes de Catalunya.....	8
Representacions	8

Àrea de Projectes

Muntanyans, Gorg i +.....	9
Viver experimental al Canyadell	10
Mur Verd de La Canonja	10
Video sobre custòdia	11
Ratpenats	12
Loteria	12

Àrea de Comunicació 12

Àrea d'Educació Ambiental

L'agenda del GEPEC-EdC: Anem d'excursió i altres activitats

Com és habitual se n'han editat dos cartells en paper (amb una tirada de 2500 exemplars cada una): la primera comprenia els mesos de gener a juliol, i l'altra de juliol a desembre.

La difusió s'ha complementat amb l'enviament de la news letter quinzenal a les llistes de sòcies, simpatitzants i altres persones interessades que així ho han demanat.

L'agenda mensual en format digital es continua enviant, amb 15 dies d'antel·lació, a una llista de mitjans de comunicació.

Es manté la difusió mitjançant les xarxes socials de facebook gepec en xarxa i gepec els Muntanyans i twitter. Es mantenen els blogs específics de l'escola de naturalistes <http://escoladenaturalistes.blogspot.com.es/p/gepec.html> i "Pescadors d'Alçada" <http://ausmarines.blogspot.com.es/>

Les activitats també es difonen a La Guia de Reus, que surt mensualment en paper, però que també disposa de versió digital i facebook.

S'ha continuat col·laborant amb la Guia de Reus enviant un article cada mes, sobre alguna activitat de l'agenda, a la secció "On anem" signat per l'Ester Borràs Giol i ocasionalment per la Isabel Carreras.

S'ha continuat la col·laboració amb el Centre de Normalització Lingüística i el Voluntariat per la llengua i amb el programa 6x4 dels Serveis Territorials del Departament de Cultura a Tarragona que ens ajuden en la difusió de les activitats.

L'Ajuntament de Salou va concedir-nos un ajut de 1.000 euros per l'agenda d'activitats.

S'ha comptat un any més amb la col·laboració del Port de Tarragona que ens ha cedit gratuïtament l'embarcació per fer les ja tradicionals sortides "Pescadors d'alçada"

Parlant de números, durant el 2014 s'han programat un total de 96 activitats repartides en 15 visites guiades gratuïtes, 6 accions de voluntariat, 13 cursos i tallers, 9 tallers d'agroecologia, 4 xerrades, 39 sortides d'educació ambiental i 6 de les quals per observació aus marines en barca. De tot el que s'ha programat, 23 activitats s'han hagut d'ajornar o suspendre a causa de la meteorologia adversa o per algun altre motiu puntual. Pel que fa a cursos i tallers, alguns s'n han hagut de suspendre per insuficiència d'inscripcions.

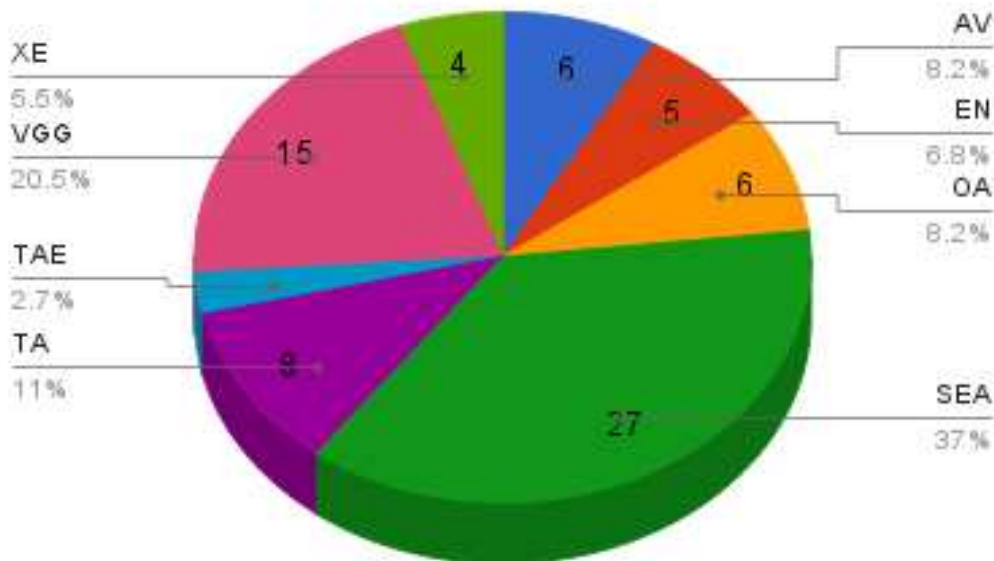
En total s'han fet:

- 15 visites guiades gratuïtes, 12 són les habituals visites de cada primer diumenge de mes als Muntanyans, 1 al mas Isern i 2 al Mur Verd de La Canonja, amb una participació global de 183 persones
- 8 cursos i tallers amb una participació global de 51 persones
- 2 tallers d'agroecologia amb una participació global de 18 persones
- 6 accions de voluntariat: 1 reconstrucció carrerada de pedra seca en col·laboració amb

l'Associació de Veïns Muntanya Roja i el Grup Barracaire de Mont-roig del Camp, 1 sembra i plantada al Canyadell en col·laboració amb el GATA, 1 cens de lliri de mar als Muntanyans, 1 neteja camí de les Tossetes (Arnes) i 1 acció a la finca en propietat, Les Setjoles, de Pratedip. Per aquesta darrera s'ha comptat amb la col·laboració voluntària del mestre marger Miquel Bosch. També s'ha col·laborat en 2 accions de voluntariat a la platja Llarga de Tarragona La participació global és de 92 persones.

- 6 sortides d'observació d'aus marines amb barca des del Port de Tarragona. Es compta amb la col·laboració dels socis i biòlegs, la Matxalent Pauly i l'Albert Cama (doctor en aus marines) i del mateix port que ens proporciona la barca. Hi han participat un total de 262 persones.
- 4 xerrades: 1 al centre cívic de Salou: "Reserves marines i reserves pesqueres (biodiversitat)" amb el suport de l'ajuntament, 1 a Roquetes "Permacultura" i 2 al local de Reus "Biodiversitat urbana. Propostes de gestió en la flora ornamental" i "Les varietats i races agrícoles i ramaderes tradicionals un patrimoni en perill que cal conservar" amb un total de 21 participants.
- 27 sortides d'educació ambiental a les quals han participat 380 persones.

Activitats realitzades

Quan a les temàtiques de les sortides d'educació ambiental destaquem:

- S'han visitat els PN dels Ports, Montsant i Delta de l'Ebre. S'ha anat a les muntanyes de Prades, a la Serra de Cardó i a la Vall d'Aran. S'han visitat espais naturals al Priorat, el Baix Camp i el Tarragonès.

- S'ha visitat l'espai fluvial de la vora del riu Ebre de Sebes a Flix
- Amb col·laboració amb l'associació Habitats es va fer una inspecció al Barranc de les Tosques, a Vilaplana
- Vam anar a Pratedip a conèixer les finques de les Setjoles, propietat del GEPEC i la dels Tres Quarts en custòdia

La participació global a les activitats ha estat de 881 persones.

Totes les activitats són obertes a tothom. Les xerrades, les visites guiades als Muntanyans i al Mas Isern i les accions de voluntariat han estat gratuïtes per tothom. Les sortides són gratuïtes pels socis i sòcies que també gaudeixen de preus més baixos en cursos i tallers. Cal remarcar que les sortides i excursions són possibles gràcies a la feina desinteressada i altruista que fan les monitores i monitors que les preparen i les guien.

COMPARACIÓ ACTIVITATS REALITZADES / PARTICIPANTS 2013-2014

	Activitats realitzades		Participants		Participants per activitat	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
AV	5	6	31	92	6	15
OA	6	6	240	262	40	44
SEA	27	27	310	380	11	14
TA	13	8	76	51	6	6
TAE	12	2	75	18	6	9
VGG	24	20	132	276	6	14
XE	1	4	17	21	17	5
TOTAL	88	73	881	1100	10	15
% Variació 2014/2013		-17		25		51

L'Escola de naturalistes del GEPEC

L'escola de naturalistes és un espai on els infants poden realitzar diverses activitats tant de coneixement del medi (sortides naturalístiques, observació, detecció de rastres i restes animals, utilització de tècniques d'estudi,...), com també d'educació ambiental (jocs, tallers, manualitats....), i d'intervenció directa en la conservació de l'entorn natural.

S'ofereix una formació contínua, amb caràcter extra escolar i trobades setmanals. Es treballa sempre partint de les necessitats i interessos dels participants, tot jugant, investigant, descobrint, divertint-se van consolidant una actitud cada cop més responsable i ecològica.

L'Escola de Naturalistes del GEPEC El Gaig Blau de Cambrils va completar el seu 4t curs el mes de juny amb 2 línies i un total de 21 participants, mentre que Lo Caro de Roquetes va completar el seu 3r curs amb 10 participants i l'escola del Barba-roig a Reus, tancar el seu 1r curs amb 6 participants. El Corriol de Torredembarra que havia començat amb molta empenta va deixar de fer activitats al mes de gener, degut a la davallada de

participants, segurament deguda a la curta edat dels mateixos. Tot i així va fer activitats a l'estiu amb la col·laboració de l'ajuntament de Torredembarra.

La responsable i coordinadora continua sent la Maica Granell (pedagoga) que compta amb la col·laboració de la Laura Qüeral (Escola Lo Caro) i el suport d'un equip de voluntaris, entre ells Marina Castells, Raquel Martos, Marc Torrents, Moi, Alba... i del tècnic del GEPEC-EdC Ramon Ferré.

Es continua comptant amb el suport de l'Ajuntament de Roquetes que ens cedeix l'aula i l'hort de l'escola Lo Caro i un ajut per comprar material. Durant el curs hi ha portes obertes a l'hort cada setmana i cada setmana acudeixen lliurement a regar una mitjana de 5 nenes i nens. Es va fer campus d'estiu amb la participació de 10 infants i es va fer el projecte orenetes. S'han ofert diversos tallers oberts i sortides familiars els caps de setmana. S'ha participat a les festes de Roquetes, Sant Jordi i a la fira de Nadal de Tortosa. S'ha organitzat una jornada de compostatge familiar a l'hort de l'escola en col·laboració amb el Dep d'Agricultura. El curs 2014-2015 ha començat en 2 grups: divendres (4 infants) + dissabte (10 infants) amb un total de 2 nens becats.

Per la seva banda, l'Ajuntament de Cambrils continua cedint-nos l'aula verda del parc del Pinaret seu de l'escola del Gaig Blau.

L'escola Barba-roig a partir del curs 14-15 s'ha instal·lat al local del GEPEC a Reus. La canalla de l'escola han fet el seguiment de 3 polls d'òliba que han estat mantinguts al mas del Font en una caixa niu i alimentats fins que han sigut prou grossos per emprendre el vol. Ha estat possible gràcies a la col·laboració amb l'empresa Olis Gasull de Reus i un centre de recuperació de fauna de la Generalitat. L'objectiu és que les òlibes es quedin en aquell entorn.

S'han ofert diverses sortides familiars a la zona del camp de Tarragona i s'ha participat al parc de Nadal de Reus.

L'escola del Corriol ha pogut fer un campus d'estiu gràcies al suport de l'Ajuntament de Torredembarra.

S'ha rebut una donació de mobiliari per part d'IKEA.

Activitats al parc botànic de Salou

L'activitat infantil iniciada a novembre de 2010 al parc botànic de Salou "Dissabtes al botànic" ha finalitzat el 4t curs consecutiu al juny de 2014. Degut a la baixa participació, l'ajuntament de Salou ha decidit deixar de fer aquesta activitat.

Activitats puntuals

- 16 maig xerrada "Les varietats i races agrícoles i ramaderes tradicionals, un patrimoni en perill que cal conservar" dins el programa 6 x 4 del Dep Cultura a La Selva del Camp
- Organitzem presentació a la biblioteca central de Reus de la Guia pràctica de la natura de Catalunya, editada per IPCENA.
- Participem al diàleg: *Noves formes de filantropia: Entre el públic i el privat: noves xarxes filantròpiques a Catalunya*, celebrat al Palau Macaya de Barcelona, el 10 de novembre.

- Ajudem a un grup d'alumnes de La Salle de Reus a posar en marxa un treball de seguiment de les aus que viuen al parc de Misericòrdia que agrada molt a mestres i alumnes i sembla que tindrà continuïtat

Àrea de Defensa Ambiental

Cal dir que el que s'ha fet ha estat possible gràcies a la col·laboració i l'implicació voluntària de diversos socis: Joan Ramon Mendo, Ximo Estellé, Andreu Escolà, Toni Bara i Xavier Jiménez i perdoneu que segur que ens descuidem d'algunes persones que també han fet col·laboracions importants.

S'ha treballat en àrees diverses.

En matèria d'**urbanisme** donem resposta a consultes de l'administració sobre:

- Proposta reconstrucció masia a Benifallet
- Estudi Impacte Ambiental Circuit de Móra d'Ebre
- Modificació Normes Subsidiàries de Tivissa
- Pla Ordenació Urbanística de Prades
- Pla Parcial Subsector urbanitzable delimitat industrial P-1 Roquetes

i s'han presentat al·legacions a:

- Pla Director Urbanístic de les construccions agrícoles tradicionals a les Terres de l'Ebre

Quan a **residus i indústria** s'han presentat al·legacions abocador Pinell de Brai

S'ha treballat també en el tema de les **extractives** i concretament s'ha continuat fent campanya contra la **pedrera LEMAR a l'Argentera** en col·laboració amb Defenterra i xarxa sud. S'ha presentat Recurs de reposició i denúncia i escrits diversos per irregularitats administratives a l'ajuntament de l'Argentera que poden afectar el projecte. En col·laboració amb Alveolus (Xarxa Sud), s'ha presentat recurs pedrera Capricornio La Ponderosa a l'Albiol

S'han respost consultes de l'administració sobre extractives diverses:

- Estudi Impacte Ambiental restauració extractives: Plana d'Ame a Flix, Cucurny a Pinell de Brai, extractiva Peçols 2 a Móra d'Ebre,

En matèria de **medi natural i biodiversitat**:

- petició de no tancament i reobertura punts vigilància forestal
- al·legacions contra avant-projecte de llei i les memòries generals i d'avaluació d'impacte ambiental del restaurant el Bulli
- sol·licitud dades dels centres de recuperació de fauna de les causes d'afectació i/o mort espècies protegides
- sol·licitud informació sobre les àrees de les nostres comarques en les quals s'ha autoritzat la mitja veda i amb quin criteri s'ha fet

- demanem es respecti la prohibició de la caça en barraca
- denunciem l'ús indiscriminat de verins (ratícides) al Delta de l'Ebre i les seves afectacions sobre la fauna salvatge
- denúncia mort a trets d'una àliga pescadora al Delta Ebre
- denúncia mort massiva tòrtores turques bassa de l'IRTA (Reus)

Es van emetre **escrits i comunicats de premsa** en relació a **diversos temes**:

- Mala i bona crisi (sobre l'energia)
- s'ha fet article d'opinió sobre la tala del bosc del Mèdol i s'assessorat a periodistes per l'elaboració d'articles sobre el tema
- Resposta a les declaracions de l'alcalde de Tivissa en relació a l'incendi forestal del mes de juny.

Suport a Plataformes i altres col·lectius de defensa ambiental

Continuem la vinculació amb diferents moviments de defensa del territori i en especial a les entitats i plataformes que integren Xarxa Sud i amb EdC amb les quals col·laborem habitualment.

Col·laboració amb

- Xarxa Sud, especialment amb Delterpa, Defenterra i Alveolus en la lluita contra les pedreres i Plataformes "Aturem Barcelona World" i Salvem la Platja Llarga.
- Bicicamp, en la qual ens representa activament l'Alba Borràs.
- Amb El Brot i Som lo que sembrem presentem al·legacions al decret de transgènics
- Amb la Plataforma "Aturem les prospeccions a la costa catalana" s'han presentat al·legacions al Projecte Spectrum relacionat amb explotació hidrocarburs marins.
- Juntament amb IPCENA, DEPANA, Greenpeace i Ecologistes en acció, denunciem la pèrdua de boscos madurs a Catalunya i demanem que s'aturi
- donem suport i participem a la manifestació del 30 de març de la Plataforma en Defensa de l'Ebre: L'Ebre sense cabals és la mort del Delta

Donem suport a:

- al nou Grau de ciències del Mar de la Universitat de Barcelona (demanat pel professor Miquel Canals, de la comissió promotora del grau)
- sol·licitud d'informació ambiental relativa als OGM (organismes modificats genèticament) que l'Associació de Defensa Vegetal Ecològica Gent del Camp (ADV) i l'Associació per la Recerca i l'Estudi de l'Agroecologia (AREA) plantegen al Ministerio de Medio Ambiente i al Departament de Territori i Sostenibilitat.
- Comunicat CEPA-EdC "La recollida selectiva perd pistonada a Catalunya"
- Campanya de la Coordinadora Tarragona Patrimoni de la Pau contra l'arribada d'un vaixell nuclear al Port de Tarragona.
- Greenpeace en: Crida per reduir alteradors hormonals, declaració de l'Àrtic i quan

s'enfronta a judici, multa i 17 membres a presó per acció protesta nuclear Cofrentes

Campanya contra la MAT

A primers d'any rebem la notícia de que, de moment, s'atura el projecte, encara que no tenim cap intenció d'abaixar la guàrdia.

S'atura la Urbanització Muntanyans 2

La Plataforma Salvem Muntanyans, amb qui hem col·laborat, aconsegueix que s'aturi el projecte d'urbanització Muntanyans 2

Ecologistes de Catalunya

Es va fer assemblea el 24 de maig i s'han mantingut els contactes via internet.

Representacions

Els nostres representants han pres part a les reunions convocades durant l'any:

Comissió de Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre (Ignasi Ripoll)

Junta rectora del Parc Natural de Montsant (Ester Borràs)

Junta rectora i Consell de Caça del Parc Natural dels Ports (Ismael Monsonís)

Junta d'accionistes de Riet Vell (Andreu Escolà)

Comissió Desembassament Riudecanyes (Santi Borràs)

Comissió Desembassament Riu Foix (Alba Canyadell - GEVEN)

Àrea de Projectes

Muntanyans, Gorg i +

S'han continuat els treballs habituals als Muntanyans dirigits i coordinats pel Ramon Ferré. S'ha comptat amb voluntaris locals i europeus, persones que fan treballs en benefici de la comunitat i estudiants en pràctiques.

Ha estat molt important continuar gaudint gratuïtament de l'estabilitat de disposar la galeria de **Cal Bofill** i l'ús lliure d'una sala compartida gràcies a l'Ajuntament de Torredembarra. És un luxe absolut poder treballar a pocs metres de la sorra de la platja cara al mar. Igualment del magatzem **Cal Freu**, també gratuït gràcies al Club Marítim de Torredembarra.

Dins les activitats realitzades destaquem el treball de coordinació de l'**estudi de sargantanes** que efectua David Gómez, coordinant altres herpetòlegs experimentats i amics Pep Roig i Guillem Giner. Aquest seguiment és el més llarg de la història de l'herpetologia a Catalunya!... i seguim 15 anys després. També de l'estudi realitzat per la Mar Figueras amb la Universidad de Córdoba que ha demostrat que a les dunes les passereres paral·leles a la mar estan afectant negativament a la població de sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*).

Entre maig i juliol s'ha dut a terme una intensa campanya de control de plantes invasores a les dunes de Creixell i Torredembarra. 34 voluntàries i voluntaris del GEPEC-EdC han

extret més de 9.000 peus repartits entre gazània, onagra, dits de bruixa. Gràcies a aquesta acció s'ha aconseguit frenar l'invasió de la gazània que a partir d'un jardí particular a tocar de l'espai natural s'estava escampant pels sectors propers i es demostra el potencial invasor d'aquesta espècie. Per aquesta campanya s'ha comptat amb el suport de la Fundación Biodiversidad dins el seu programa de Voluntariado y playas.

A la tardor, octubre i novembre, s'ha comptat amb el suport del Dep. Agricultura de la Generalitat per donar una nova empenta a l'extracció de plantes invasores mitjançant un ajut que ens ha permès destinar-hi 3 persones a fer aquestes tasques, aconseguint extreure un total acumulat de més de 80.000 peus extrets manualment.

Continuem fent el seguiment i el manteniment del **Camp de dunes experimental** iniciat a primavera de 2012. La seva evolució i estat de conservació són molt bons i fa de goig de veure.

El 23 d'octubre hem organitzat **visita i tallers** a petició escola Aura de La Canonja.

Amb el suport de l'ajuntament de Torredembarra s'ha fet:

- Celebració del **dia mundial de la Biodiversitat** amb la convocatòria i lliurament de premis de la **2ª Marató de vídeo i fotografia dels Muntanyans** amb poca participació.
- **Campus d'estiu de l'escola de naturalistes el Corriol**
- **Celebració del dia mundial de les aus** amb diverses activitats

Viver experimental al Canyadell

Iniciem un projecte de viver experimental de planta autòctona a la finca del Canyadell per la qual vam signar acord de custòdia amb ajuntament d'Altafulla a finals 2013.

L'Ajuntament de Cambrils ens dona un hivernacle i l'Ajuntament d'Altafulla material per a muntar-lo.

Mur Verd de La Canonja

S'ha enllestit el pla de gestió i s'hi han fet diverses actuacions, sempre en col·laboració i coordinats amb l'Ajuntament de La Canonja. A l'estiu, la Vicky Fernández ha deixat la coordinació que ha prosseguit el Marc Torrents, que ja col·laborava prèviament, continuant sota la direcció del tècnic de projectes Ramon Ferré.

Per 2ⁿ any consecutiu s'ha fet una acció de voluntariat corporatiu per part de treballadors de l'empresa Sekisui, veïna del Mur Verd que va consistir en reforestació i millora dels cartells. S'ha fet una visita, que va incloure una plantada, dins la 2ª setmana europea de la Custòdia del territori i diverses plantades amb alumnes de l'escola de La Canonja. Tot plegat suma un total de 500 plantes en total, de les quals 40 són alzines i la resta aromàtiques.

A més, cada dos mesos s'han mantingut reunions amb l'Ajuntament, l'empresa Boni i l'empresa de treball especial Aurora per a coordinar treballs i anar avançant en l'execució del Pla de gestió que va proposar el GEPEC-EdC.

En Daniel Serrano, tutoritzat per la Dra. Goula de la Universitat de Barcelona i el Ramon Ferré, hi ha trobat un total de 333 insectes, pertanyents a 135 morfoespècies diferents, de vuit ordres diferents (ortòpters, homòpters, heteròpters, psocòpters, coleòpters, lepidòpters, dípters i himenòpters). Durant el mostreig del Mur Verd, es van trobar dues espècies d'ortòpters interessants, el grill cicindela (*Trigonidium cicindeloides* Rambur, 1839) i el grill de torrent (*Pternemobius lineolatus* (Brullé, 1835), pels quals el Mur Verd implica un canvi important en el que es coneixia de la seva distribució a Catalunya i apuja el valor intrínsec de la finca, atesa la seva raresa i dependència de zones humides.

Video sobre custòdia

Dins el projecte Land Life, la Xarxa de Custòdia pel Territori ha editat un vídeo amb materials preparats per naltros sobre les finques que tenim en propietat i en custòdia a Pratedip. Està penjat a gepec.cat.

Ratpenats

Cada mes el quiropteròleg Xavier Bayer realitza el seguiment de les temperatures i població de ratpenats de les mines de Pontons després d'acabar i mantenir el seu tancament físic selectiu atès que tenia 9 entrades franques. Alguna ha patit actes vandàlics però s'ha anat «retancant» cada cop, pel que significa per la protecció de les 9 espècies que s'hi han enregistrat.

També s'han acabat els treballs d'habilitació del Refugi experimental de ratpenats de la Font Gran de Banyeres del Penedès amb una gran implicació per part de l'Ajuntament. Aquest refugi consisteix en la rehabilitació d'una caseta d'electricitat abandonada i d'erruïda, creant espais al seu interior susceptibles de ser usats per diferents espècies de ratpenats.

L'estiu de 2014 comprovem l'èxit rotund dels refugis experimentals creats amb ceràmica i instal·lats a la finca de Riet Vell pocs mesos abans. La pipistrel·la nana (*Pipistrellus pygmaeus*) és l'espècie usuària, de la qual el Museu de Granollers va demostrar que controla amb efectivitat el barrinador de l'arròs (*Chilo suppressalis*) una plaga important al conreu de l'arròs, a banda de ser controladors efectius de mosquits.

En tots tres casos comptem amb un acord de custòdia amb els seus propietaris.

Al batmòbil (675384707) i a ratapatxet@gmail.com continuem assessorant i atenent les consultes que anem rebent, sobretot per casos de ratpenats trobats vius, molèsties que colònies produeixen en habitatges i demanda de caixes-niu.

Loteria

Per primera vegada s'han editat butlletes de loteria. Han sigut 4 números diferents de la grossa catalana. Hem comptat amb la col·laboració de 3 anunciants i de diverses persones voluntàries que han ajudat a vendre els números.

Àrea de comunicació

S'ha continuat editant i enviant la **News Letter** quinzenalment i s'han editat dos butlletins, gener i juliol.

A la tardor va iniciar la seva col·laboració Tània Borrero, estudiant d'econòmiques de la URV que ha ajudat en la gestió de les xarxes socials i en la realització del calendari d'activitats 2015 i de cartells per la difusió de tallers.

Altes i baixes de socis

Gràficament l'evolució de la massa social de l'entitat dels darrers anys

any	Total socis a 31 desembre	Total altes	Total baixes
2014	559	29	39
2013	569	26	49
2012	592	27	55
2011	619	0	0
2010	619	58	58
2009	617	0	0
2008	634	0	0
2007	650	0	0
2006	655	0	0

